

OIEren urteroko txostena animalien osasunean agente antimikrobianoak erabiltzeari buruz

Animalien osasunean agentek agente antimikrobianoak erabiltzeari buruz OIEk eginiko urteroko laugarren txosten honek bi alderdiren inguruko informazioa eskaintzen du: 1) 2016rako agente antimikrobianoen erabileraren bolumen osoa animalien biomasako, eta 2) OIEk orain arte eginiko lau txostenen emaitzak interpretatzea: azterketa globala eta eskualdeen araberako azterketa egitea.

Nazioarteko 152 herrialdek eman dute informazioa txosten hau egiteko. Hona hemen aurkeztutako datu esanguratsuenetako batzuk:

1. **Antimikrobianoak erabiltzeari buruzko informazioa emateko kanalak eta gardentasuna:** 29 herrialdek jakinarazi zuten esparru arautzailea falta dela, giza baliabideen mugak zeudela eta informazioaren teknologiaren tresnak falta zirela datuak biltzeko, besteak beste. Horietako hamarrek baieztatu zuten ekintzak egingo dituztela etorkizun hurbilean agente antimikrobianoen kopuruak OIEri errazago jakinarazteko.
2. **Hazkunde-sustatzaileak:** 118 herrialdek (% 77) baieztatu zuten 2018az geroztik ez dutela antimikrobianoarik erabili hazkunde-sustatzaile gisa (legegintza-neurriekin edo gabe). Gainerako 35 herrialdeek jakinarazi zuten antimikrobianoak erabili zituztela hazkunde-sustatzaile gisa. Horietatik 20 herrialdek esparru arautzailea zuten, eta bertan agertzen ziren hazkunde-sustatzaile gisa erabil daitezkeen antimikrobianoen zerrenda eta erabili beharko ez liratekeenena.
3. **Agente antimikrobianoen erabileraren bolumen osoa biomasako:** 2016an, bolumen osoa **144,39 mg/kg** zela zenbatetsi zuen OIEk.

Antimikrobianoen erabileraren batez besteko bolumena biomasako 66.91 mg/kg izan zen, eta gehieneko muga 68.55 mg/kg izan zen (2016an 40 estatu kidek emandako datuetan oinarrituta egindako kalkulua).

Aurreko urtean, 2015ean, 77.38 mg/kg-ko bolumena kalkulatu zen, eta gehieneko muga 81,29 mg/kg (36 estatu kidek emandako datuetan oinarrituta egindako kalkulua). Biomasaren portzentaia espeziekiko European

Animalien ongizatea kunikulturan: hazkuntza, nahasmendua eta hilketa

EFSAk hiru zientzia-iritzi argitaratu ditu kunikulturako animalien ongizateari buruz. Iritzi horiek, gaian adituak diren zenbait pertsonaren ustean oinarrituta, agerian uzten dute beharrezkoa dela animalia horiek EB osoan duten ongizateari buruzko datuak biltzea. Halaber, EFSAk proposatzen du ohiko kaiolak zabaltzea eta horien egitura hobetzea, ongizate-estandarrak areagotzeko.

Adituek osasunarekin eta portaerarekin lotutako zenbait alderdi aztertu zituzten animalien ongizatea ebaluatzeko, besteak beste: mugitzeko mugak, atsedeen hartzeko arazoak, luzaroan irauten duen egarria edo gosea, estres termikoa eta azaleko gaitzak.

EBko untxi-hazkuntzaren zatirik handiena bost estatu kide hauetan egiten da: Frantzia, Hungaria, Italia, Portugal eta Espainia (abeltzaintza-jardunbideak asko aldatzen dira herrialdeen artean, baita herrialdeen barruan ere).

Aldakortasun hori ulertzeko, EFSAk ukuiluratze-sistemen sei adibide erabili ditu: ohiko kaiolak, kaiola aberastuak, hainbat altueratako eskortak, lurreko eskortak, landara erabateko sarbidea edo sarbide partziala duten sistemak eta ekoizpen ekologikoa.

Hauek dira ondorio nagusiak:

- Untxi helduen ongizatea baxuagoa da ohiko kaioletan gainerako bost ostatu-sistemetan baino (% 66-99ko ziurtasunarekin), batez ere mugimendua mugatzeak dakartzan ondorioengatik.
- Titia kendu gabe duten untxien (untxikumeak) ongizatea baxuagoa da kanpoko sistemetan, eta altuagoa altxatutako eskortetan (% 66-99ko ziurtasuna). Kanpoko sistemetarako sortu diren kit-ek untxien ongizatean eragiten duten inpakturik handiena estres termikoa da.

Oro har, hazkuntza ekologikoko metodoak onak izaten dira.

Gainerako iritziak animalien nahasmenduari eta hilketari buruzkoak dira, hala haragia ekoizteko denean nola larrialdiko hilketen kasuan.

EFSAk hegazti-gripearen eta entzefalopatia espongiforme transmitigarrien kasuak berraztertu ditu

EFSAk txosten bat egin du, zeinetan 2019ko abuztu eta azaro bitarteko hegazti-gripearen kasuak berraztertu dituen. Aldi horretan, Europan ez zen oso patogenoa den hegazti-gripearen (IAAP) agerraldirik jakinarazi hegaztietan eta Asian eta Afrikan aurreko aldietan baino gutxiago erregistratu ziren. Nolanahi ere, **azken hilabeteetan agerraldien kopurua murriztu den arren, EFSAk azpimarratu du oso garrantzitsua dela alerta-maila altua eta biosergurtasun-maila altua mantentzea hegazti-establezimenduetan.**

Hegazti basatiei dagokienez, ez da mundu osoan eta aztertutako aldian zehar IAAPrik hauteman horietan. Gaur egun, **hegazti basatien IAAPa Europako hegazti-establezimenduetan sartzeko arriskua baxutzat jotzen da; hala ere, gogorarazten da zaintza pasiboko jarduerak mantendu behar direla.** Arretaren erdigunean egon behar dute espezie xedeen zerrenda berrikusian dauden hegazti-espezie basatiek, birusaren sarraldi goiztiarrak detektatzeko eta ohartarazpen bat abiarazteko.

Azkenik, oro har publikoaren transmisio zoonotikoaren arriskua oso baxutzat jotzen da Europan. Izan ere, Europan ez da gizakiengan infekziorik jakinarazi hegazti basati edo

eskortakoetan detektatutako IAAP birusen eraginez.

Behien entzefalopatia espongiformeei eta beste entzefalopatia espongiforme transmitigarri batzuei buruzko EFSaren zientzia-sareak beste bilera bat egin du, zeinetan informazio zientifikoa trukatu baitu entzefalopatiekin zerikusia duten alderdiei buruz. Halaber, 2018ko EBren EETen txosten laburtuaren aurretiazko ondorioak aurkeztu dira, 28 estatu kideren (EK) datuak biltzen dituenak. Hauek dira ondorio nabarmenenak:

- **Behien entzefalopatia espongiformea (BEE):** soilik Erresuma Batuak jakinarazi zuen BEE klasikoaren kasu bat; eta Frantziak, bere aldetik, BEE atipikoaren hiru kasu jakinarazi zituen.
- **Ikara:** guztira, 325.386 ardi eta 138.128 ahuntz aztertu ziren EBn. Ardietan, 934 ikara-kasu jakinarazi ziren (% 0,29): 821 klasiko zazpi EKren eskutik, eta 113 atipiko hamalau EKren eskutik. Ahuntzetan, berriz, 523 ikara-kasu jakinarazi ziren (% 0,38): 517 klasiko zazpi EKren eskutik, eta 6 atipiko lau EKren eskutik.

Animalien ongizatea: hegaztiak sakrifikatzeko prozesuaren puntu kritikoak identifikatzea

EFSAk neurriak proposatu ditu animalien ongizateari begira, oilategietako hegaztiak sakrifikatzeko unean maiztasun handienarekin hautematen diren arriskuak prebenitzeko, elikagaien ekoizpenean eta gaixotasunen kontrolean.

Neurri horiek sakrifizio-prozesu guztia jorratzen dute, heldueratik eta hegaztien deskargatik animalien heriotzara arte.

Hainbat parametro eta egoera identifikatu dira, ongizate-arazoak eragin ditzaketenak: mina, egarria, gosea edo mugimendu murriztuak. Halaber, ahal denerako prebentzio- eta zuzenketa-neurriak proposatu dituzte.

Prozesu edo fase bakoitzeko arriskuen laburpena (hemen 2 taula atxiki beharko lirateke, lehen zutabean beheko testua dutelarik):

Arrisku gehienak langileek eragiten dituzte: askotan prestakuntza eta langileen kualifikazioa ez dira egokiak.

EFSaren gomendioek agerian uzten dute langileen prestakuntzak duen garrantzia ekoizpen-fase bakoitzean, rol eta erantzukizunen identifikazio argi batekin.

Hegazti-ustiategien araudiaren berrikuntzak

Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Ministerioa hegazti-ustiategien ordenazio-arauak arautuko dituen Errege Dekretuaren zirriborroa ari da prestatzen, **errutekoak eta haragiarenak barne**. Orain arte, soilik haragi-ustiategiek zuten ordenazio-arau bat (1084/20059 Errege Dekretua, indargabetu egingo zutena), eta errutekoek ez zuten inolako estaldurarik.

Besteak beste, Dekretu horren helburua ustiategi horien eskakizunak animalien ekoizpenaren eta **osasunaren** egungo erronketara egokitzea da, **biosegurtasunean, ingurumenaren** babesean eta **animalien ongizatean zentratuz**.

Arauak, ustiategiaren tamainuaren arabere, badintza desberdinak ezarriten ditu.

Ustiategien definizioa tamainaren arabera

Aplikazio-eremua hegazti-ustiategi guztiek osatzen dute, hau da, arrautzenak, haragiarenak eta ugaltzekoak, autokontsumora zuzendutakoak gehitu gabe. Tamaina txikikoek salbuespen batzuk dituzte. Guztira, azken horien artean bi ustiategi mota bereiz daitezke:

- **Autokontsumoa:** haragi- (gehienez 0,5 ALU, **50 oilasko**) eta arrautza-ustiategiak (gehienez 0,3 ALU, **30 oilo**), ekoizpena komertzializatzen ez dutenak.
- **Mikroustiategiak:** gehienez 1,5 ALU (**300 oilasko, 150 oilo**) eduki eta komertzializatzen dituenak.
- **Ustiategi murriztuak:** bataz besteko errolda 70 ALUkoa da haragi-oilaskoentzat (**14.000 oilasko**), eta, gehienez, 70 ALUkoa oilo erruleentzat (7.000 oilo).

Oilaskoetan hazkuntza-sistema identifikatzeko derrigortasuna

Arau horrek gehituko duen beste berrikuntzetako bat ustiategi bakoitzean erabiltzen den **ekoizpen-sistema identifikatzea izango da haragi-oilaskoen kasuan**, II. eranskinean zehazten den moduan. Izendapenak honako hauek izango dira:

- **Hazkuntza ekologikoa**
- **Barneko oilategia**
- **Barneko estentsiboa**
- **Landakoa**

- Landako tradizionala
- Erabat aske hazitako landakoa

Baldintza tekniko barriak

Ustiattegietan erantzukizuna duten pertsona eta erakundeei dagokienez, haien funtzioak modu argian zehazteaz gain, **ustiattegiko al baitari bat izatearen beharra** gehitzen du.

Ingurumenaren arloan, **simaurraren kudeaketa egokia eta igorpenak murrizteko programa** eskatzen ditu. Bestalde, tamaina txikiko ustiattegietan izan ezik, gainerakoetan **teknika erabilgarri onenak** (TEO) aplikatu beharko dira.

Animalien ongizateari begira, araudi propioa ez duten fase eta espeziei dagokienez, **Europako Kontseiluaren Gomendioak** gehitzen ditu nahitaezko arau moduan.

Bestetik, ustiategi guztiek hegazti-baserriak **kudeatzeko sistema integrala** izan beharko dute, non arauak zehaztutako baldintza guztiak betetzen direla egiaztatuko den dokumentalki. Horrez gain, autokontrolaren kontzeptua gehituko da, eta **ustiattegiko al baitariak bisita-plan bat bete beharko du**.

Joan den irailaren 26an amaitu zen arauaren aurkako alegazioak aurkezteko epea; Ministroen Kontseiluaren onespeneraren aurreko urratsa da hori.

Información de interés:

[Sector avícola de puesta](#) - MAPA

[Sector avícola de carne](#) - MAPA

Hegazti-ustiattegien araudiaren berrikuntzak

Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Ministerioa hegazti-ustiattegien ordenazio-arauak arautuko dituen Errege Dekretuaren zirriborroa ari da prestatzen, **errutekoak eta haragiarenak barne**. Orain arte, soilik haragi-ustiattegiek zuten ordenazio-arau bat (1084/20059 Errege Dekretua, indargabetu egingo zutena), eta errutekoek ez zuten inolako estaldurarik.

Besteak beste, Dekretu horren helburua ustiategi horien eskakizunak animalien ekoizpenaren eta **osasunaren** egungo erronketara egokitzea da, **biosegurtasunean, ingurumenaren** babesean eta **animalien ongizatean zentratuz**.

Arauak, ustiategiaren tamainuaren arabere, badintza desberdinak ezarriten ditu.

Ustiategiaren definizioa tamainaren arabera

Aplikazio-eremua hegazti-ustiategi guztiek osatzen dute, hau da, arrautzenak, haragiarenak eta ugaltzekoak, autokontsumora zuzendutakoak gehitu gabe. Tamaina txikikoek salbuespen batzuk dituzte. Guztira, azken horien artean bi ustiategi mota bereiz daitezke:

- **Autokontsumoa:** haragi- (gehienez 0,5 ALU, **50 oilasko**) eta arrautza-ustiategiak (gehienez 0,3 ALU, **30 oilo**), ekoizpena komertzializatzen ez dutenak.
- **Mikroustiategiak:** gehienez 1,5 ALU (**300 oilasko, 150 oilo**) eduki eta komertzializatzen dituenak.
- **Ustiategi murriztuak:** batzuetan besteko errolda 70 ALUkoa da haragi-oilaskoentzat (**14.000 oilasko**), eta, gehienez, 70 ALUkoa oilo erreleentzat (7.000 oilo).

Oilaskoetan hazkuntza-sistema identifikatzeko derrigortasuna

Arau horrek gehituko duen beste berrikuntzetako bat ustiategi bakoitzean erabiltzen den **ekoizpen-sistema identifikatzea izango da haragi-oilaskoen kasuan**, II. eranskinean zehazten den moduan. Izendapenak honako hauek izango dira:

- **Hazkuntza ekologikoa**
- **Barneko oilategia**
- **Barneko estentsiboa**
- **Landakoa**
- **Landako tradizionala**
- **Erabat aske hazitako landakoa**

Baldintza tekniko barriak

Ustiategietan erantzukizuna duten pertsona eta erakundeei dagokienez, haien funtzioak modu argian zehazteaz gain, **ustiategiko albitari bat izatearen beharra** gehitzen du.

Ingurumenaren arloan, **simaurren kudeaketa egokia eta igorpenak murrizteko programa** eskatzen ditu. Bestalde, tamaina txikiko ustiategietan izan ezik, gainerakoetan **teknika erabilgarri onenak** (TEO) aplikatu beharko dira.

Animalien ongizateari begira, araudi propioa ez duten fase eta espeziei dagokienez, **Europako Kontseiluaren Gomendioak** gehitzen ditu **nahitaezko arau moduan**.

Bestetik, ustiategi guztiek hegazti-baserriak **kudeatzeko sistema integrala** izan beharko dute, non arauak zehaztutako baldintza guztiak betetzen direla egiaztatuko den dokumentalki. Horrez gain,

autokontrolaren kontzeptua gehituko da, eta **ustiategiko albaitariak bisita-plan bat bete beharko du.**

Joan den irailaren 26an amaitu zen arauaren aurkako alegazioak aurkezteko epea; Ministroen Kontseiluaren onespeneraren aurreko urratsa da hori.

Información de interés:

[Hegazti erruleak](#) - MAPA

[Haragiko hegaztiak](#)- MAPA

Kalitatezko ardi- eta ahuntz-esnea ekoizteko gakoak

Gaixo dauden animalien esneak elikadura intoxikazioak eragin ditzake. Horregatik, ezinbestekoa da gaizo dauden animaliak ez jeiztea eta beren esnea eraldatzera ez bidaltzea. Dena den, esne hau bidali baduzu, abisatu eraldatutako produktuak gainbegira ditzaten.

- Animaliak osasuntsu eta ondo elikatuta daudela
- Instalazioak egoera onean daudela
- Jezteko ekipoen garbiketa eta mantenua
- Higiene eta manei jardunbide egokiak
- Esnearen aldizkako analisiak eta jarduketak kontaketa altuak daudenean

Arazoak ekiditzeko, gomendagarria da esne-kalitate programei atxikitzea, gehienetan administrazio publikoak lagunduta.

- Lursailean albaitarien bisitak izatea
 - Artaldea osasuntsu dagoela gainbegiratzea
 - Gaixotasunak prebenitzeko planak
 - Jezteko ekipoen berrikuspena
 - Maneiatzeko errutinetarako aholkularitza
 - Ustiapenaren Higiene Planak
 - Analisisien jarraipena eta egiaztapena
 - Arazoen aurrean jarduteko jarraibideak
-

Antibiotikoekiko Erresistentziaren aurkako Plan berria

Osasun, Kontsumo eta Gizarte Ongizate Ministerioak 2019-2021 aldirako Antibiotikoekiko Erresistentziaren aurkako Plan Nazional (PRAN) berria argitaratu du. Plan horrek jarraipena emango dio 2014-2018 aldiko PRAN planari.

Antibiotikoekiko erresistentzia **mundu-mailako arazoa da**, eta gizakien nahiz animalien osasunari eragiten dio, baita ingurumenari, merkataritzari eta, ondorioz, ekonomia orokorrari ere.

Antibiotikoekiko erresistentziaren aurkako **Espainiako lehen estrategia aplikatzeari esker**, hau lortu da **giza osasunaren arloan**:

1. Antibiotikoen **kontsumoa zaintzeko sistema hobetzea**.
2. Osasun Laguntzarekin Erlazionatutako **Infekzioak Zaintzeko Sistema Nazionalea (IRAS) onartzea**.
3. Datu nazionalen **monitorizazioa hobetzea**.

Eta hau **animalien osasunaren arloan**:

- Albaitaritzaren erabilerako **antibiotikoen salmentei buruzko datuak biltzeko sistema nazionala hobetzea**.
- Albaitaritzako antibiotikoen **erabilerari buruzko datuak biltzeko sistema nazional bat ezartzea**.
- **REDUCE programa abian jartzea** abeltzaintzako zenbait sektoretan (txerrien sektorean, kolistinarekin kontsumoa % 97,18 murriztea lortu da).

Horretarako, **PRAN berriak neurri estrategiko** hauek biltzen ditu:

- Antibiotikoen kontsumoa eta horiekiko erresistentzia **zaintzea**.
- Antibiotikoekiko erresistentzia **kontrolatzea**.
- Antibiotikoen **premiari** aurrea hartzea.
- Erresistentzien fenomenoak **ikertzea**.
- Gaian **trebatzea**.
- Biztanleria jakinaren gainean egotea eta **sentsibilizatzea**.

Bestetik, Espainiako **lehen JIACRA txostena** egin da. Bertan, lehen aldiz bildu dira antibiotikoen kontsumoari eta antibiotikoekiko erresistentziari buruzko datuak, **giza osasunari zein animalien osasunari dagozkienak**.

Hauek dira lehen txosten horretan bildutako **ondorio aipagarrienak**:

- Espainian giza osasunarekin lotuta kontsumitzen diren antibiotikoen guztizko kopurua nahiko konstantea izan da azken hiru urteetan; dena den, **ospitaleen esparruan, antibiotikoen kontsumoak % 10 egin du gora 2012. urtetik.**
- Espainiako **albaitaritzako antibiotikoen kontsumoak % 14 egin du behera**, gutxi gorabehera (2014-2016 aldian).
- Pertsona eta animalietako ***Salmonella enteritidis***aren andui isolatuetan, **kinolonekiko erresistentzien portzentajea nahiko handia izan da** (% 50etik gorakoa).
- Populazio-multzo batek (pertsonak edo animaliak) antibiotikoekiko dituen erresistentziak gutxitzeko modurik onena da antibiotikoen kontsumoa murriztea populazio-multzo horretan bertan. Dena den, neurri txikiagoan bada ere, **albaitaritzan antibiotiko gutxiago erabiltzea onuragarria da pertsonetako bakterio isolatuen erresistentzia-portzentajeak murrizteko.**

Abere-ongizatearen etiketatze posiblea

Gaur egun, egiaztapeneko borondatezko erregimen batzuk egon arren, pertsona **kontsumitzaileek ezin dute bereizi haragi edo esnekien ekoizpenean abere-ongizate arauaren maila desberdinak bete badira.**

2016. urteko “[Animalien ongizateranzko europarren jarrera](#)” Eurobarometroaren arabera, populazio europarra **animalien ongizateagatik gehiago ordaintzeko prest egongo litzateke.**

Zentzu honetan, Parlamentuko Galdera Europako Batzordera eraman da: **haragi edo esne produktuetarako etiketatze sistema berezi bat sartzeko asmorik du Europar Batzordeak?**

- Parlamentuko [Galderarako Sarbidea](#)

Europako Batzordearen Erantzuna

Osasun eta Elikadura-Segurtasuneko Komisarioak baieztatzen du, 2012an Batzordeak [Estrategia bat hartu zuela animalien ongizatearen gainean](#), 2018an bukatu zena.

Orain aipaturiko Estrategiaren ebaluazioa egiten ari dira. Estrategiaren helburuetako bat «informazio egokia kontsumitzaileei eta publikoari ematea» zen. Ebaluazioaren emaitzen arabera, eremu honetan neurri berriak hartzea beharrezkoa bada pentsatuko da.

Bitartean, **Batzordeak abere-ongizatearen etiketatze sistema desberdinak aztertzen jarraitzen du.**

- Europear [Batzordearen erantzuna](#)

Aragoin albaitari laguntzailearen figura arautu dute

Joan den martxo amaieran, Gobernu Kontseiluak dekretu bat onartu zuen, Albaitaritzako Ikuskatzeen Laguntzaile Ofizialaren (AOIV) figura arautzeko.

Argitaratutako arauaren azken zirriborroa

Figura hori kontrolei eta beste jarduera ofizial batzuei buruzko [2017ko martxoaren 15eko 625/2017 Araudian](#) jasotzen da; dena den, [854/2004 Araudian](#) ere agertzen zen. Hau da figuraren definizioa: **“Agintaritza eskudunaren ordezkaria, 825/2017 Araudiko 18. artikuluan ezarritako betekizunen arabera prestakuntza duena. Zeregintzat du kontrol ofizialeko zenbait funtzio edo beste jarduera ofizial batzuei loturiko funtzioak betetzea”.**

Aragoiko arauaren helburua da albaitaritza-ikuskatzeetan laguntza teknikoa eskaintzeko elementu bat ezartzea, modu jasangarrian bermatu ahal izateko hiltegi-tako kontrol ofiziala behar bezala gauzatzen dela.

Hauek dira AOIVren funtzioak eta betekizunak, zehazki:

1. ***Ante mortem*** ikuskatzeetan eta **animalien ongizateari** buruzko kontroletan, AOIVek zeregin praktikoetan bakarrik lagundu ahalko dute; besteak beste, anormaltasunak dituzten animaliak aurrez aukeratzen.
2. ***Post mortem*** ikuskatzeak gauzatu ahalko dituzte, Albaitaritza Zerbitzu Ofizialaren aldizkako kontrolpean.
3. **Kontu-ikuskatzeari** loturiko funtzioei dagokienez, higie-ne jardunbide egokiei eta kontrol kritikoko puntuak eta arriskuak aztertze-ko sistemei buruzko informazioa jaso ahalko dute.

Horrez gain, Dekretu honen bidez, **Albaitaritzako Ikuskatzeen Laguntzaile Ofizialen Erakundeak** arautzen dira eta baimendutako **Erakundeen Erregistroa** sortzen da.

Osasun Publikoko Zuzendaritza Nagusi eskudunaren ardura izango da AOIVak gaitzea, baita AOIVen erakundeak baimentzea ere.